

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimis- ja kohaldamissala

- (1) Käesolev seadus reguleerib nakkushaiguste ennetamise, seire ja tõrje korraldamist ning sätestab riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse ning juriidilise ja füüsilise isiku kohustused nakkushaiguste ennetamisel ja tõrjel.
- (2) Käesolevat seadust kohaldatakse Eesti Vabariigi territooriumil viibivale füüsilisele isikule ja Eestis asutatud või tegutsevale juriidilisele isikule, kui välislepingu või rahvusvahelise konventsiooniga ei ole kehtestatud teisiti.
- (3) Nakkushaiguste leviku tõrjeks eriolukorra ja hädaolukorra ajal kohaldatakse hädaolukorra seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.
- (4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
- (5) Nakkushaigete tervishoiuteenuse osutamisel kohaldatakse tervishoiuteenuste korraldamise seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

§ 2. Seaduse eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärk on tagada inimeste elu ja tervise kaitse nakkushaiguste eest, ennetada nakkushaigusi ja tõkestada nende levikut ning vähendada haigestumisest ja suremusest tulenevat sotsiaalset ja majanduslikku kahju.

§ 3. Nakkustekitaja ja nakkushaigus

- (1) Nakkustekitaja on mistahes bioloogiline tegur, sealhulgas prioon, viirus, bakter, mikrokoopiline seen, algloom, ussnugiline ja lüljalgne, nende geneetiliselt muundatud vormid ning nende bioloogilised komponendid ja toksiidid, mis on võimelised põhjustama inimese nakatumist ja nakkushaigust.
- (2) Nakkushaigus on haigus, mida põhjustab bioloogilise nakkustekitaja või selle toksiooni sattumine organismi ja mis levib otseselt või kaudselt inimeselt, loomalt või keskkonnast inimesele.
- (3) Nakkushaigus loetakse eriti ohtlikuks (edaspidi *eriti ohtlik nakkushaigus*), kui see vastab vähemalt ühele järgmistest tunnustest:
  - 1) haigus põhjustab suurt suremust, rasket haiguskulgu või püsivat tervisekahjustust olulisel osal haigestunutest ning selle levik kujutab olulist ohtu rahvastiku tervisele;
  - 2) haigus levib kiiresti või ulatuslikult ja selle levikuga kaasneb oluline oht tervishoiusüsteemi toimivadevusele või muu elutähtsa teenuse osutamisele;

3) haiguse on põhjustanud uus, taasilmunud või harvaesinev nakkustekitaja, mille suhtes puudub elanikkonnal immuunsus või puuduvad tõhusad ravi- või ennetusmeetmed ja millega võib kaasneda oluline oht rahvastiku tervisele;

4) haiguse levikust tulenevalt on Maaailma Terviseorganisatsioon kuulutanud välja rahvastiku tervist ohustava rahvusvahelise tähtsusega hädaolukorra või Euroopa Komisjon on tunnistanud, et esineb rahvatervise hädaolukord Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2371, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1082/2013/EL (ELT L 314, 06.12.2022, lk 26–63), tähenduses ning haiguse levikuga võib kaasneda oht rahvastiku tervisele Eestis.

(4) Rahvastiku tervist ohustav rahvusvahelise tähtsusega hädaolukord on vastavalt rahvusvahelistele tervise-eeskirjadele Maaailma Terviseorganisatsiooni peadirektori poolt väljakuulutatud erakorraline sündmus, mis kujutab nakkushaiguse rahvusvahelise leviku tõttu ohtu teiste riikide rahvastiku tervisele ja võib nõuda koordineeritud rahvusvahelist tõrjet.

(5) Eriti ohtlike nakkushaiguste loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 4. Nakkusallikas ning nakkuskandlusega, nakkuskahtlusega, nakkushaigusega ja nakkusohtlik inimene

(1) Nakkusallikas on inimene, loom, objekt, aine või keskkonnaosa, millelt nakkustekitaja kandub vastuvõtlikule organismile.

(2) Nakkuskandlusega inimene on inimene, kes on nakatunud nakkustekitajaga, kuid kellel puuduvad haigustunnused.

(3) Nakkuskahtlusega inimene on inimene, kelle puhul on alust arvata, et ta on nakkustekitajaga kokku puutunud või viibinud nakkusohtlikus piirkonnas, kuid kellel ei ole veel diagnoositud nakkushaigust ega tõendatud nakkusohtlikkust.

(4) Nakkushaigusega inimene on inimene, kellel on arstiteaduses tunnustatud meetoditega diagnoositud nakkushaigus.

(5) Nakkusohtlik inimene on nakkushaigusega või nakkuskandlusega inimene, kes võib nakkustekitajat teistele inimestele edasi anda.

§ 5. Nakkushaiguse levik ja tasemed

(1) Nakkushaiguse kolle on nakkusallika asukoht ja seda ümbritsev ruum või territoorium neis piirides, kus nakkus on võimeline levima.

(2) Nakkushaiguse puhang on nakkushaigusjuhtude esinemine oodatust suuremal määral piiritletud rahvastikurühmas, ajal või kohas.

(3) Epideemia on nakkushaiguse haigusjuhtude esinemine elanikkonnas, mis oma ulatuse ja raskusastme tõttu kujutab olulist ohtu rahvastiku tervisele.

§ 6. Nakkushaiguste ennetamine ja tõrje ning nakkusohutus

(1) Nakkushaiguste ennetamine on meetmete kogum, mille eesmärk on vältida nakkushaigustesse nakatumist, haigestumist, nende levikut ja puhanguid ning vähendada

nendega kaasnevat tervise- või majanduslikku kahju, hõlmates muu hulgas immuniseerimist ja terviseedendust.

(2) Nakkushaiguste tõrje on nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja likvideerimiseks rakendatavad tegevused, sealhulgas piirangute ja ettevaatusabinõude kohaldamine.

(3) Nakkusohutus on inimese tervise kaitstus, mis on saavutatud nakkushaiguste leviku vältimise põhimõtete rakendamisel inimese elukeskkonnas, tervisekäitumises, sealhulgas tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamisel, iluteenuste osutamisel ning töökohal.

§ 7. Nakkushaiguste seire ja epidemioloogiline uuring

(1) Nakkushaiguste seire on nakkushaiguste, nakkustekitajate andmete ja nakatumise riskide andmete süstemaatiline kogumine, analüüsimine, tõlgendamine ja edastamine eesmärgiga avastada varakult terviseohte, kavandada ennetus- ja tõrjemeetmeid ning hinnata nende tõhusust.

(2) Epidemioloogiline uuring on tegevus nakkusallika, nakkuse levikutee ja nakatumist soodustavate asjaolude väljaselgitamiseks, olukorra hindamiseks ning nakkuskahtlusega ja nakkusohutlike inimeste ning vajalike tõrjemeetmete kindlaksmääramiseks.

2. peatükk

Riigiasutuste ja Tervisekassa ülesanded nakkushaiguste ennetamisel ja tõrjel

§ 8. Ministeeriumide ülesanded

(1) Ministeeriumid ja nende valitsemisala asutused osalevad oma pädevuse piires nakkushaiguste ennetamises ja tõrjes, teevad selleks koostööd Terviseameti ja teiste asjaomaste asutustega ning teavitavad Terviseametit nakkushaiguste esinemisest ja nakkushaigustest tingitud ohtudest oma haldusalas.

(2) Nakkushaiguste ennetamise, seire ja tõrje valdkonda juhib Sotsiaalministeerium, kes kujundab ja koordineerib valdkonna poliitikat.

§ 9. Terviseameti ülesanded

(1) Terviseamet korraldab nakkushaiguste seiret, ennetamist ja tõrjet, sealhulgas nakkushaigustega seotud riskide hindamist, epidemioloogiliste ja laboratoorsete uuringute tegemist, referentlabori ülesannete täitmist, valmisoleku tagamist ning elanikkonna teavitamist nakkushaigustega seotud ohtudest ja vajalikest ennetusmeetmetest, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Nakkushaiguste seires, riskide hindamisel ja valmisoleku tagamisel Terviseamet:

1) jälgib ja analüüsib riigisisest ja rahvusvahelist epidemioloogilist olukorda, tuvastab terviseohte ning korraldab ja teeb nakkushaiguste seiret vastavalt kehtestatud nõuetele ning rahvusvahelistele juhiste, suuniste ja konventsioonidele;

2) kogub, töötleb ja analüüsib andmeid nakkushaiguste ja nakkustekitajate esinemise, leviku, riskitegurite ja immuniseerimise kohta ning avalikustab asjakohase statistika;

3) peab nakkushaiguste registrit;

4) täidab nakkushaiguste valdkonnas referentlabori rolli või tagab nakkushaiguste riikliku referentlabori teenuse kättesaadavuse ja nõuetekohase toimimise ning määrab referentlabori uuringuvaldkonnad;

- 5) teeb või korraldab nakkushaiguste valdkonna labori- ja rakendusuringuid;
- 6) annab nakkusohtliku materjali käitlemise lube.

(3) Nakkushaiguste ennetamisel ja tõrje korraldamisel Terviseamet:

- 1) töötab välja ja teeb kättesaadavaks juhendmaterjalid nakkushaiguste ennetamiseks ja tõrjeks;
- 2) teeb epidemioloogilisi uuringuid nakkushaigusjuhtude ja nakkushaiguspuhangute asjaolude väljaselgitamiseks;
- 3) korraldab nakkushaiguste tõrje meetmete rakendamist;
- 4) teavitab avalikkust ja asjaomaseid asutusi nakkusohtudest ja rakendatavatest nakkushaiguste tõrje meetmetest;
- 5) teeb või korraldab nakkushaiguste valdkonna labori- ja rakendusuringuid;
- 6) teeb Sotsiaalministeeriumile ja Tervisekassale ettepanekuid nakkushaiguste ennetamiseks ja tõrjeks vajalike tervishoiuteenuste, ravimite ja meditsiiniseadmete kättesaadavuse tagamiseks.

(4) Rahvusvahelises koostöös ja teabevahetuses Terviseamet:

- 1) täidab rahvusvahelistest tervise-eeskirjadest tulenevaid riikliku rahvusvaheliste tervise-eeskirjade asutuse ja kontaktpunkti ülesandeid ning tagab teabevahetuse vastavalt Eesti Vabariigile siduvatele välislepingutele;
- 2) täidab pädeva asutuse ülesandeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2022/2371;
- 3) täidab nakkushaiguste valdkonna kontaktpunkti ja pädeva asutuse ülesandeid Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse suhtes;
- 4) osaleb rahvusvaheliste võrgustike töös ning edastab asjakohaseid andmeid rahvusvahelistele organisatsioonidele vastavalt riigisisestele ja rahvusvahelistele nõuetele, õigusaktidele, juhistele, suunistele ja konventsioonidele.

§ 10. Tervisekassa ülesanded

(1) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab Tervisekassa nõukogu ettepanekul määrusega nakkushaiguste ravimite loetelu ning selle koostamise ja muutmise korra.

(2) Tervisekassa korraldab oma eelarve vahenditest käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määrusega kehtestatud nakkushaiguste ravimite loetelus nimetatud ravimite hankimist, säilitamist, vedu, külmahela toimimist ja jaotamist. Immuunpreparaatide jaotamise põhimõtted kooskõlastatakse Terviseametiga.

(3) Nakkushaiguste ravimite loetelu muutmise võivad algatada Terviseamet, Ravimiamet, Sotsiaalministeerium, immunoprofülaktika ekspertkomisjon, asjast huvitatud tervishoiuteenuse osutajate ühendused, erialaühendused ja ravimitootjad, esitades ettepaneku Tervisekassale. Nakkushaiguste ravimite loetelu muutmise võib algatada ka Tervisekassa.

(4) Tervisekassa korraldab nakkushaiguste ravimite loetelu koostamise ja muutmise käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud määruses sätestatud korras. Tervisekassa kaasab vajaduse korral menetlusse Tervisekassa seaduse alusel ja põhikirjas sätestatud korras moodustatud komisjoni, kes annab Tervisekassale arvamuse ravimite loetelu koostamise või muutmise kohta. Samuti kaasab Tervisekassa vajaduse korral menetlusse käesoleva seaduse §-s 18 nimetatud immunoprofülaktika ekspertkomisjoni, kes annab Tervisekassale arvamuse ravimite loetelu koostamise või muutmise kohta.

(5) Nakkushaiguste ravimite loetelu kehtestamisel arvestatakse järgmisi kriteeriume:

- 1) inimeste vajadus saada ravimit;
- 2) ravimi tõendatud meditsiiniline efektiivsus;

- 3) ravimi kasutamise majanduslik põhjendus;
- 4) alternatiivsete ravimite või raviviiside olemasolu;
- 5) vastavus Tervisekassa eelarvele.

(6) Nakkushaiguste ravimite loetellu kantakse:

- 1) ravimi toimeaine ja anatoomilis-terapeutilis keemilisele klassifikatsioonile vastav kood (ATC kood);
- 2) toimeained ja nende sisaldus;
- 3) ravimvorm;
- 4) terviseseisund või muud ravimi määramise tingimused.

(7) Tervisekassa korraldab valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul riigieelarvelistest vahenditest selliste ravimite ja meditsiiniseadmete hankimist, jaotamist, säilitamist, vedu, teenuste hankimist ja külmahela toimimist, mis on vajalikud eriti ohtliku nakkushaiguse levikust põhjustatud rahvastiku tervist ohustava hädaolukorra, sealhulgas epideemia või muu hädaolukorra, tõrjeks ja tõrjeks valmisoleku tagamiseks. Ravimite ja meditsiiniseadmete jaotamise põhimõtted kooskõlastatakse Terviseametiga.

3. peatükk

Nakkushaigusega inimese tahtest olenematu ravi

§ 11. Nakkushaigusega inimese tahtest olenematu ravi

(1) Eriti ohtliku nakkushaiguse ja tuberkuloosi leviku tõkestamiseks võib nakkushaigusega inimese tahtest olenemata kohaldada talle haiglaravi (edaspidi *tahtest olenematu ravi*), kui ta on keeldunud ravist või rikkunud ravirežiimi.

(2) Tahtest olenematu ravi kohaldamise, selle pikendamise ja lõpetamise otsustab kohus tsiviilkohtumenetluse seadustikus isiku kinnisesse asutusse paigutamise menetlusele ettenähtud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti. Tahtest olenematut ravi kohaldatakse kuni 14 päeva.

(3) Tahtest olenematut ravi võib kohaldada üksnes juhul, kui kõik järgmised tingimused on täidetud samal ajal:

- 1) inimesel on diagnoositud või on põhjendatud kahtlus, et tal on eriti ohtlik nakkushaigus või tuberkuloos;
- 2) inimene keeldub vajalikust ravist või rikub talle määratud eraldamise nõudeid;
- 3) inimese käitumine loob vahetud olulise või kõrgendatud ohu teiste inimeste elule või tervisele;
- 4) muud, vähem piiravad meetmed ei ole andnud tulemusi või ei ole ilmselgelt piisavad ohu vältimiseks.

(4) Tahtest olenematut ravi võib kohaldada arst ilma kohtumääruseta kuni 48 tundi tahtest olenematu ravi algusest (edaspidi *arsti otsus*), kui see on vältimatult vajalik lõikes 1 nimetatud ohu viivitamatuks tõrjumiseks. Kui ravi eeldatav kestus on pikem kui 48 tundi, esitab tervishoiuteenuse osutaja kohtule taotluse tahtest olenematu ravi kohaldamiseks ravi alustamise päeval.

(5) Arst teavitab oma otsusest viivitamata inimest ennast ja tema lähedast või seaduslikku esindajat esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 12 tunni jooksul.

(6) Kohtumääruse teinud kohus teatab määrusest või tervishoiuteenuse osutaja arsti otsusest politseile, kes võtab vajaduse korral viivitamata tarvitusele abinõud tahtest olenematul ravil viibiva inimese vara kaitsmise ja kodusest olukorrast tuleneva vahetu abi tagamiseks.

(7) Arsti otsuse alusel võib tervishoiuteenuse osutaja kasutada politsei abi inimese kinnipidamisel, haiglasse toimetamiseks ja ravi osutamiseks. Tervishoiuteenuse osutaja tagab vajadusel politseiametnikele vajalikud isikukaitsevahendid ja juhendamise.

(8) Tervishoiuteenuse osutaja teavitab viivitamata politseid käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud tingimustele vastavast inimesest, kelle asukoht on teadmata, edastades politseile kohtumääruse või arsti otsuse koopia. Politsei teavitab viivitamata tervishoiuteenuse osutajat inimese asukoha tuvastamisest.

(9) Tahtest olenematuks raviks haiglasse paigutatud nakkushaigusega inimene peab olema eraldi ruumis, mis vastab nakkusohutuse nõuetele. Nakkushaigusega inimene võib ruumist lahkuda ainult haigla asjakohases juhendis kehtestatud tingimustel ja nakkusohutuse meetmete rakendamise korral. Tema suhtlemisvõimalusi võib piirata niivõrd, kuivõrd see on vajalik nakkustekitaja edasikandumise vältimiseks.

4. peatükk

Nakkushaiguse kahtlusest ja diagnoosimisest teabe edastamine ning nakkushaiguste register

§ 12. Nakkushaiguse kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamine

(1) Tervishoiuteenuse osutaja on kohustatud teavitama Terviseametit nakkushaiguse kahtlusest ja diagnoosimisest ning nakkustekitaja tuvastamisest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavitamiskohustus loetakse täidetuks asjakohase teatise või saatekirja vastuse edastamisega tervise infosüsteemi.

(3) Nakkushaiguse leviku tõkestamiseks tervishoiuteenuse osutaja:

1) nõustab nakkuskahtlusega ja nakkusohutlikku inimest nakkusohutuse nõuete täitmisel ning selgitab vajadust teavitada võimalikke nakkuskahtlusega inimesi;

2) võtab inimeselt uuringumaterjali nakkushaiguse diagnoosimiseks ja nakkustekitaja tuvastamiseks, kui see on vajalik diagnoosi kinnitamiseks, epidemioloogilise uuringu tegemiseks või seireks, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2022/2371 ning selle rakendusaktidest ning asjaomastest juhistest;

3) selgitab nakkusohutliku inimese küsitlemisel välja nakatumise ja nakkushaiguse leviku esmased asjaolud ning edastab teabe Terviseametile.

(4) Uuringumaterjal on nakkushaiguse diagnoosimiseks, seireks või epidemioloogiliseks uuringuks inimeselt või loomalt võetud proov, keskkonnaproov, toiduproov, joogiveeproov, suplusveeproov, reoveeproov või muu bioloogiline, sealhulgas laboratoorselt eraldatud, materjal.

(5) Kui tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse kahtlusega, nakkushaiguse puhangu kahtlusega, nakkushaigusega, mis vajab kiiret sekkumist või muu nakkushaigusega seotud rahvastiku tervise seisukohalt olulise sündmusega, mis vajab kiiret sekkumist, teavitab tervishoiuteenuse osutaja ja laboriteenuse osutaja Terviseametit sellest viivitamata, kasutades kiireimat võimalikku moodust. Terviseametile edastatakse järgmised isikuandmed ja isikustamata

andmed:

- 1) üldandmed;
- 2) muud andmed, sealhulgas sünnikoht, viibimiskoht Eestis, välisriigis viibimise andmed, rahvus, amet, Eestis viibitud aeg, töökoht või õppeasutus, sotsiaal-majanduslik seisund;
- 3) terviseandmed, sealhulgas haigestumise, diagnoosi, laboratoorsete uuringute, hospitaliseerimise ja ravi andmed, nakatumise asjaolud ning muud nakkushaiguse leviku tõkestamiseks olulised andmed;
- 4) surma andmed, sealhulgas surma kuupäev ja põhjus;
- 5) kohtuekspertiisasutuse, tervishoiuteenuse ja laboriteenuse osutaja andmed, sealhulgas uuringule suunaja, uuringu teostaja, dokumendi sisestaja ja koostaja ning tervishoiutöötaja andmed ning perearsti ja perearsti nimistusse kuulumise andmed.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul peab Terviseametit viivitamata teavitama ka:

- 1) teadus- ja arendusasutus, kes on tuvastanud nakkustekitaja;
- 2) muu asutus või isik, kes on avalike ülesannete täitmise või oma majandus- või kutsetegevuse käigus tuvastanud lõikes 5 nimetatud asjaolu.

(7) Käesolevas paragrahvi lõikes 6 nimetatud asutus või isik edastab Terviseametile käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud andmetest üksnes need andmed ja muud asjaolud, mis on talle teavitamise hetkel teada.

(8) Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala asutus teavitab Terviseametit loomadelt diagnoositud zoonoosidest ja toidus või söödas tuvastatud zoonoosetest nakkustekitajatest. Kui tuvastatud zoonoosi või zoonoosse nakkustekitaja levikuga kaasneb oht inimese tervisele ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja epidemioloogilise uuringu alustamiseks on see vajalik, edastatakse Terviseametile viivitamata järgmised andmed:

- 1) sündmuse asjaolude kirjeldus ja haigestunud loomade arv;
- 2) ohustatud inimeste, sealhulgas loomapidaja ja ettevõtte töötajate üld- ja kontaktandmed.

(9) Zoonoos on nakkushaigus, mis kandub selgroogselt loomalt inimesele otsese või kaudse kontakti, siirutaja, toidu, vee või keskkonna kaudu.

(10) Nakkushaiguse kahtlusest, diagnoosimisest ja nakkustekitaja, sealhulgas tervishoiuteenuse osutamisega seotud infektsiooni tuvastamisest teavitamise korra, edastatavate andmete koosseisu ning nende nakkushaiguste ja nakkustekitajate loetelu, mille puhul on vajalik edastada andmed koos andmesubjekti isikuandmetega nakkushaiguste seireks ja tõrjeks, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Andmed, mis edastatakse andmesubjekti isikuandmetega on:

- 1) käesoleva paragrahvi lõike 5 punktides 1, 2, 4 ja 5 nimetatud andmed;
- 2) terviseandmed, sealhulgas diagnoosi andmed, haigestumise andmed, sealhulgas sümptomid, kaasuvad haigused ja haiguse tüsistused, immuniseerimise andmed, riskirühma kuuluvus, nakatumise asjaolud ja oletatav levikutee ning muud nakkushaiguse leviku tõkestamiseks olulised andmed;
- 3) hospitaliseerimise ja ravi andmed, sealhulgas haiglasse saabumise, haiglast väljakirjutamise ja osakondades viibimise andmed või teise tervishoiuteenuse osutaja juurde üleviimise andmed ning rakendatud ravi, protseduuride ja intensiivravi andmed;
- 4) laboratoorsete uuringute ja analüüside andmed, sealhulgas uuringumaterjali andmed, uuringumeetodi ja -tulemuse andmed ning nakkustekitaja ja selle ravimitundlikkuse andmed;
- 5) teatise või laborivastuse andmed.

§ 13. Nakkushaiguste register

(1) Nakkushaiguste register (edaspidi *register*) kuulub riigi infosüsteemi ning seda peetakse nakkushaiguste ja nakkustekitajate seireks, epidemioloogiliste uuringute tegemiseks, nakkushaiguste ennetamiseks ja tõrje korraldamiseks, diagnostika- ja ravitulemuste hindamiseks, nakkushaiguspuhangute tuvastamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö tegemiseks.

(2) Registri vastutav töötaja on Terviseamet.

(3) Registri põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, milles sätestatakse:

- 1) andmekogu volitatud töötaja ja tema ülesanded;
- 2) andmekogusse kogutavate andmete täpsem koosseis ning nende andmekogusse esitamise, edastamise ja kandmise kord;
- 3) andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;
- 4) andmeandjate loetelu ja nendelt saadavad andmed;
- 5) muud korraldusküsimused.

(4) Registris töödeldakse andmeid järgmistel juhtudel:

- 1) nakkushaiguse kahtlus või diagnoosimine;
- 2) nakkustekitaja laboratoorne tuvastamine;
- 3) nakkushaigusse haigestumise riskitegurite ja levikuteede väljaselgitamine;
- 4) immuniseerimine ja immuuntausta uuringud;
- 5) nakkushaiguspuhangute uurimine ja epidemioloogilised uuringute tegemine.

(5) Registris töödeldakse nakkushaiguse suhtes uuritud inimese, nakkushaigusega, nakkuskandlusega, nakkusohtliku ja nakkuskahtlusega inimese kohta järgmisi andmeid:

- 1) käesoleva seaduse § 12 lõike 5 punktides 1, 2, 4 ja 5 nimetatud andmed;
- 2) terviseandmed, sealhulgas diagnoosi andmed, haigestumise andmed, immuniseerimise andmed, raseduse kestus, testimise põhjus, nakatumise asjaolud ja oletatav levikutee, hospitaliseerimise ning ravi andmed, riskirühma kuuluvuse andmed, laboratoorsete uuringute ja analüüside andmed, sealhulgas uuringumaterjal, uuringumeetod ja -tulemus ning nakkustekitaja ja selle ravimitundlikkus;
- 3) teatise või laborivastuse andmed.

(6) Registri andmeid säilitatakse tähtajatult epidemioloogiliste trendide jälgimiseks, teadustöök ja riikliku tervisestatistika tegemiseks. Logisid ja alusandmeid säilitatakse põhimääruse kohaselt.

5. peatükk

Nakkushaiguste laboratoorne diagnostika ja seire

§ 14. Nakkushaiguste laboratoorne diagnostika ja nakkusohtliku materjali käitlemine

(1) Nakkushaiguste laboratoorne diagnostika ja nakkusohtliku materjali käitlemine peab toimuma viisil, mis tagab bioohutuse, väldib nakkuse levikut ning tagab personali ja elanikkonna ohutuse.

(2) Nakkusohtlikku materjali käitlev labor peab kehtestama dokumenteeritud töökorralduse ja rakendama meetmeid, mis tagavad bioohutuse, ning pidama arvestust käideldava nakkusohtliku materjali üle ja sellega kokku puutuvate töötajate üle.

(3) Nakkusohtlik materjal on materjal, sealhulgas organismist pärinev uuringumaterjal, laboratoorne kultuur või saastunud ese, mis sisaldab või võib sisaldada nakatamisvõimelist nakkustekitajat.

(4) Bioohutus on töötajate, elanike ja keskkonna kaitstus põhimõtete, mis on saavutatud nakkustekitajate tahtmatu vabanemise ja nendega kokkupuute vältimisele suunatud põhimõtete rakendamise järel.

(5) Nakkusohtliku materjali uurimise ja labori bioohutuse eest vastutaval inimesel peavad olema tema ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised ja oskused, mille olemasolu peab olema tõendatav tunnistuse või väljaõppe dokumendiga.

(6) Nakkushaiguste laboratoorset diagnostikat teostav meditsiinilabor peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule omama tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 40 alusel antud eriarstiabi tegevusluba laboriteenuse osutamiseks, rakendama kvaliteedisüsteemi, mis tagab uuringutulemuste usaldusväärsuse, ning vastama käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Tegevusloa nõuet ei kohaldata Terviseameti laborile.

(7) Labor, kes käitleb 2., 3. või 4. ohurühma bioloogilist ohutegurit, peab omama Terviseameti antud tegevusluba (edaspidi *nakkusohtliku materjali käitlemise luba*). Nakkusohtliku materjali käitlemise loa nõuet ei kohaldata Terviseameti laborile.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud ohurühmasid käsitletakse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 8 lõike 3 ja § 13¹ lõike 9 alusel kehtestatud määruse tähenduses.

(9) Terviseamet annab nakkusohtliku materjali käitlemise loa laborile, kes vastab järgmistele tingimustele:

- 1) tal on nakkusohtliku materjali ohutuks käitlemiseks sobivad ruumid, sisseseade ja tehnoloogia, mis välistavad nakkuse leviku;
- 2) tal on kehtestatud dokumenteeritud töökorraldus bioohutuse tagamiseks;
- 3) nakkusohtliku materjali uurimise ja labori bioohutuse eest vastutaval inimesel on tööks vajalikud ja tõendatud teadmised ning oskused;
- 4) ta rakendab bioohutuse meetmeid vastavalt käideldava materjali ohutasemele.

(10) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

- 1) käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud dokumenteeritud töökorralduse, personali, ruumide, sisseseade, tehnoloogia ja ohutusmeetmete täpsemad nõuded, arvestades labori ohutaset ja rahvusvaheliselt tunnustatud head tava;
- 2) nakkusohtliku materjali käitlemise, sealhulgas proovi võtmise, pakendamise, veo, säilitamise ja kahjutustamise tingimused ja korra;
- 3) nakkusohtliku materjali käitlemise loa taotlemise, menetlemise, andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise korra ja tingimused.

§ 15. Nakkushaiguste laboratoorsed uuringud ja referentlabor

(1) Nakkushaiguste laboratoorset diagnostikat teostav labor on kohustatud edastama Terviseametile seireks, valmisolekuks ja tõrjeks vajalikke uuringumaterjale.

(2) Nakkushaiguste seireks on reoveekäitleja kohustatud Terviseameti nõudmisel võtma reoveeproove ja edastama need Terviseametile. Terviseamet teavitab reoveekäitlejat proovide võtmise ja edastamise tingimustest.

(3) Terviseameti laboril on õigus koguda ja töödelda oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmeid, sealhulgas isikuandmeid, järgmises koosseisus:

- 1) patsiendi üldandmed;
- 2) terviseandmed, sealhulgas kliinilised andmed, hospitaliseerimise, immuniseerimise, kliinilise diagnoosi ja ravi andmed ning tehtud uuringud ja nende tulemused;
- 3) tellija või suunaja üldandmed, sealhulgas uuringu läbi viinud tervishoiuteenuse osutaja andmed;
- 4) proovivõtu andmed.

(4) Terviseamet täidab nakkushaiguste valdkonnas referentlabori rolli määratledes referentlabori uuringuvaldkonnad vastavalt epidemioloogilisele olukorrale ja rahvusvahelistele juhistele, suunistele, konventsioonidele ja õigusaktidele.

(5) Referentlabori ülesanded on:

- 1) vajalike kinnitavate ja lisauuringute tegemine;
- 2) nakkustekitajate uuringumaterjalide ja tüvede kogumine, säilitamine ja uurimine;
- 3) tagada võrdlus- ning kontrollmaterjalide kättesaadavus teistele laboritele nende kvaliteedikontrolli ja arendustegevuse toetamiseks;
- 4) teiste laborite meetodiline nõustamine ja juhendamine;
- 5) välisvõrdluskatsetes osalemine ja nende korraldamine;
- 6) vajadusel uuringumaterjalide saatmine välisriigi või rahvusvahelisse referentlaborisse.

(6) Referentlabori ülesannete täitmiseks võib Terviseamet sõlmida tähtjalise lepingu mõne teise nõuetele vastava laboriga.

(7) Laborid on kohustatud referentlaborile edastama tema käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikke uuringumaterjale käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmetega.

(8) Referentlaboril on õigus koguda ja töödelda oma ülesannete täitmiseks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmeid, mida säilitatakse 30 aastat.

(9) Terviseameti labor teeb riigisisese ja rahvusvahelise nakkushaiguste seire tagamiseks ning diagnooside kinnitamiseks koostööd käesoleva seaduse alusel tegutsevate laboritega, Euroopa Liidu ja teiste rahvusvaheliste laborite ning institutsioonidega. Rahvusvahelise koostöö raames edastab Terviseameti labor uuringumaterjale ning epidemioloogilisi ja laboratoorseid andmeid kooskõlas Euroopa Liidu õigusaktide ja muude asjakohaste rahvusvaheliste kokkulepetega.

§ 16. Immuunsustausta uuringud

(1) Immuunsustaust on konkreetse nakkushaiguse suhtes immuunsete ja mitteimmuunsete inimeste osakaal elanikkonnas.

(2) Immuunsustausta uuringuid korraldatakse elanikkonna immuunsustausta hindamiseks, immuniseerimisprogrammide tõhususe jälgimiseks ja nakkushaiguste leviku riskide prognoosimiseks ning nakkushaiguste asjakohaste ennetuse ja tõrjemeetmete rakendamiseks.

(3) Immuunsustausta uuringuid korraldab Terviseamet riigieelarvelistest vahenditest.

(4) Seroepidemioloogiline uuring on teaduslikel meetoditel põhinev uuring, mille käigus määratakse bioloogilistest proovidest nakkushaiguse tekitaja vastaste antikehade esinemist

kindlaksmääratud elanikkonnarühmades eesmärgiga hinnata nakkushaiguse tekitaja levikut, immuunsuse taset ja selle dünaamikat elanikkonnas ning immuniseerimiskava efektiivsust.

(5) Seroepidemioloogilisi uuringuid korraldab Terviseamet ja uuringute tegemist rahastatakse Tervisekassa eelarvest.

6. peatükk

Nakkushaiguste ennetamine ja leviku tõkestamine

1. jagu

Immuniseerimine

§ 17. Immuniseerimise korraldamine

(1) Terviseamet kogub, analüüsib ja avaldab immuniseerimisalaseid andmeid, teeb vaktsiinivällditavate nakkushaiguste osas riskihindamist, töötab välja valdkonna juhendmaterjale ja korraldab tervishoiutöötajatele koolitusi, koostab immuniseerimisalaste täiendkurse programme ja juhendab koolitajaid ning korraldab vaktsiinivällditavaid nakkushaigusi ja immuniseerimist puudutavat riski- ja kriisikommunikatsiooni, sealhulgas nakkushaiguspuhangute ja epideemiade korral.

(2) Tervisekassa korraldab immuniseerimiskavasse kuuluvate ja vältimatu abi korras immuniseerimiseks vajalike immuunpreparaatide keskset hankimist, jaotamist ja säilitamist, immuniseerimisega seotud tervishoiuteenuste rahastamist ning immuniseerimiskavaga seotud ja vaktsineerimisega hõlmamise suurendamisele suunatud teavituskampaaniaid.

(3) Kaitseministeerium ja Siseministeerium tagavad oma allasutuste töötajate teenistusülesannetega seotud täiendava immuniseerimise oma valitsemisala eelarvest.

(4) Kaitseministeerium ja Siseministeerium tagavad oma rahvusvahelisele sõjalisele koostööle saadetavate allasutuste töötajate täiendava immuniseerimise oma valitsemisala eelarvest.

(5) Perearst tagab nimistusse kantud inimestele immuniseerimise kättesaadavuse või suunab nad vajaduse korral immuniseerima teise tervishoiuteenuse osutaja juurde.

(6) Immuniseerimine on vaktsiini või immunoglobuliini viimine organismi eesmärgiga kutsuda esile immuunsus konkreetse haigustekitaja vastu.

§ 18. Immunoprofülakтика ekspertkomisjon

(1) Immunoprofülakтика ekspertkomisjoni ülesanded on järgmised:

1) nõustada riigiasutusi käesoleva seaduse § 10 lõike 1 alusel kehtestatud nakkushaiguste ravimite loetelus nimetatud immuunpreparaatide kasutamisel, täiendamisel ja ajakohastamisel, tuginedes tõendus põhiste andmetele ja epidemioloogilisele olukorrale;

2) anda soovitusi selle kohta, milliseid vanuse- ja riskirühmi tuleks nakkushaiguste eest kaitsmiseks immuniseerida;

3) koostada immuniseerimisalaste täiendkoolitusprogrammide nõuded;

4) anda rahvastiku tervise seisukohast soovitusi nakkushaiguste ravimite loetellu mittekuuluvate immuunpreparaatide kasutamise ja hankimise kohta, sealhulgas juhul, kui esineb oht või oluline oht rahvastiku tervisele;

5) teha nakkushaiguse epideemilise leviku korral ettepanek valdkonna eest vastutavale ministrile selle kohta, milline vanuse- ja riskirühm saab esmajärjekorras immuniseerimise võimaluse;

6) anda arvamusi ja soovitusi immuniseerimispoliitika küsimustes.

(2) Valdkonna eest vastutav minister kinnitab käskkirjaga immunoprofülaktika ekspertkomisjoni moodustamise ja töökorra. Komisjoni koosseis ja töökorraldus peavad tagama komisjoni liikmete sõltumatuse ja huvide konflikti ennetamise.

§ 19. Riiklik immuniseerimiskava

(1) Riikliku immuniseerimiskava, milles loetletakse nakkushaigused, mille vastu tagatakse inimeste immuniseerimine riiklikest vahenditest, immuniseeritavate vanuse- ja riskirühmad, vaktsiinid nende valentsuse alusel ning soovituslikud immuniseerimise ajavahemikud kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Riiklikku immuniseerimiskavasse võib lisada selliseid ameteid või ametirühmi, mille puhul on töötajate immuniseerimine üleriigilise epidemioloogilise tähtsusega ja vajalik elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamiseks või haavatavate sihtrühmade kaitseks.

§ 20. Immuniseerimine

(1) Immuniseerimist võib teostada tervishoiutöötaja, kes vastab käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud määruuses sätestatud nõuetele.

(2) Tervishoiutöötaja on kohustatud:

- 1) selgitama immuniseeritavale või tema seaduslikule esindajale immuniseerimise olemust ja oodatavat kasu ning teavitada kaasneda võivatest kõrvaltoimetest ning anda juhiseid, mida teha kõrvaltoimete tekkimise korral;
- 2) tuvastama võimalikud ajutised ja püsivad vastunäidustused;
- 3) teostama immuniseerimise vastavalt kehtivatele nõuetele;
- 4) dokumenteerima immuniseerimise tervise infosüsteemis;
- 5) registreerima tõsised immuniseerimisjärgsed kõrvaltoimed ja teavitama nendest Raviametit vastavalt ravimiseaduses sätestatule.

(3) Püsivate vastunäidustuste ja immuniseerimisjärgsete kõrvaltoimete diagnoosimiseks kaasatakse arst.

(4) Immuunpreparaatide kvaliteedi, ohutuse ja tõhususe säilitamiseks peab olema tagatud külmahela toimimine kõikidel käitlemisetappidel. Immuunpreparaatide külmahela nõuete tagamine nende säilitamisel ja transportimisel toimub ravimiseaduse §-s 34 sätestatud alustel ja korras.

(5) Tervishoiuteenuse osutajal on õigus piiratud teovõimega isikut immuniseerida, kui seaduslikku esindajat on immuniseerimisest teavitatud ja ta ei ole immuniseerimisest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis keeldunud, võttes sealjuures arvesse võlaõigusseaduse § 766 lõikes 4 sätestatut.

(6) Immuniseerimise korraldamise ja immuniseerimist teostava tervishoiutöötaja nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

2. jagu Tervisekontroll

§ 21. Nakkushaiguste leviku tõkestamine töökohal

(1) Enne tööle asumist peab läbima tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli ja esitama tööandjale, sealhulgas töövõtjale, perearsti või töotervishoiuarsti väljastatud nakkusohutust kinnitava tervisetõendi:

- 1) õpetajad ja lasteasutuse töötajad ning teised töökohustuste tõttu lastega vahetult kokkupuutuvad töötajad;
- 2) sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses vahetult sotsiaalteenust osutavad töötajad;
- 3) tervishoiutöötajad ja teised patsiendiga vahetult kokkupuutuvad tervishoiuasutuse töötajad;
- 4) käesoleva lõike punktides 1–3 loetletud tegevusaladel praktikat sooritavad või täiendusõppes osalevad õpilased, üliõpilased ja töötajad.

(2) Tööandja ei ole kohustatud rahastama käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusaladel tööle asuja tervisekontrolli tuberkuloosi suhtes enne tema tööle asumist.

(3) Tööandja säilitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tõendist koopiat töösuhte jooksul ja aasta pärast töösuhte lõppemist.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusalal tööle asumisel loetakse tuberkuloosi suhtes tehtud tervisekontrolli alusel väljastatud tervisetõend kehtivaks, kui pärast tõendi väljastamist ei ole inimene viibinud vähemalt 12 kuud kõrge tuberkuloosi haigestumisega riigis ega olnud kokkupuutes tuberkuloosi nakatunud inimesega. Nimetatud asjaolude esinemisel tuleb inimesel enne tegevuse alustamist läbida uus tuberkuloosi suhtes tervisekontroll ja seda tõendada.

(5) Tööandja on kohustatud nakkushaiguste tõrjel:

- 1) tagama nakkusohutuseks vajalike meetmete täitmise töökeskkonnas;
- 2) vältima nakkustekitajate levikut teenuste osutamisel.

§ 22. Kinnipeetavate nakkusohutus

(1) Vanglad, arestimajad ja kinnipidamiskeskus tagavad asutuses viibivate inimeste nakkusohutuse, rakendades selleks asutuse eripärale vastavaid ennetus- ja tõrjemeetmeid ning võimalikult nakkusohutud tingimused inimeste transportimisel.

(2) Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu vabastamise ettevalmistamisel informeerib vastava asutuse tervishoiuteenuse osutaja inimest tema võimalustest jätkata nakkushaiguse raviga vabastamise järgselt.

§ 23. Nakkushaiguse uurimine rasedal

(1) Nakkushaiguste lootele või vastsündinule leviku tõkestamiseks uurib tervishoiuteenuse osutaja rasedat käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud määruses nimetatud nakkushaiguste suhtes.

(2) Nende nakkushaiguste loetelu, mille suhtes rasedaid uuritakse, ning uuringute ja ravi korraldamise nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

3. jagu Nakkusohutus

§ 24. Infektsioonikontroll

- (1) Infektsioonikontrolli nõuded on kohustuslikud tervishoiuteenuse osutajatele ja väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üld- ja erihoolekandeteenuse osutajatele.
- (2) Infektsioonikontroll on meetmete ja korralduslike tegevuste kogum, mille eesmärk on ennetada ja peatada nakkustekitajate levikut ning tagada ohutu keskkond tervishoiu- ja hoolekandeteenuse osutamisel.
- (3) Infektsioonikontrolli nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 25. Veredoonorluse nakkusohutus

- (1) Verekeskus ja tervishoiuteenuse osutaja rakendavad nakkusohutuse meetmeid doonori ja retsiendi kaitseks.
- (2) Nakkustekitajate suhtes doonorivere ja verekomponentide uurimise ning veredoosist eraldatud proovimaterjali säilitamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.
- (3) Nakkustekitajate uurimise jaoks doonoriverest võetud proovimaterjali säilitatakse viis aastat käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud korra kohaselt.

§ 26. Raku-, koe- ja elundidoonorluse nakkusohutus

- (1) Tervishoiuteenuse osutaja rakendab nakkusohutuse meetmeid retsiendi ja elusdoonori kaitseks.
- (2) Nakkustekitajate suhtes raku-, koe- ja elundidoonori uurimise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

4. jagu **Nakkusohutus riigipiiri ületamisel**

§ 27. Reisija teavitamine nakkushaigustega seotud terviseohtudest ja -nõuetest

- (1) Reisiettevõtja on kohustatud enne pakettreisi või seotud reisikorraldusteenuse lepingu sõlmimist esitama reisijale selgel ja arusaadaval viisil järgmise teabe:
  - 1) üldteave sihtkoha riigi või riikide kohustuslike nõuete kohta nakkushaiguste ennetamisel ja tõrjel;
  - 2) hoiatus sihtkohas esinevate nakkushaiguste ohtude kohta ja soovitus tutvuda asjakohase teabega, sealhulgas immuniseerimissoovitustega;
  - 3) teave reisieelse tervisenõustamise saamise vajalikkuse ja võimaluste kohta, viidates tervishoiuteenuse osutajatele.
- (2) Eraldiseisva reisijaveoteenuse või majutusteenuse osutaja, kui reisi sihtkoht asub väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda, teeb lepingu sõlmimisel või selle kinnitamisel reisijale kättesaadavaks käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud teabe.

§ 28. Eriti ohtlike nakkushaiguste leviku tõkestamine Eesti riigipiiril

- (1) Eriti ohtlike nakkushaiguste leviku tõkestamiseks Eesti riigipiiril kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega:
  - 1) eriti ohtlike nakkushaiguste leviku tõkestamise nõuded riigipiiri ületamisel;

- 2) nõuded terviseseisundit kinnitava tõendi esitamisele ja kontrollimisele ning terviseuuringutele;
- 3) nakkuskahtlusega inimese teistest inimestest eraldamise korra kuni nakkusohu välistamiseni või ohu tõrjumiseks vajalike meetmete rakendamiseni;
- 4) nakkusohutliku materjali, kauba või transpordivahendi kinnipidamise korra kuni nakkusohu välistamiseni või ohu tõrjumiseks vajalike meetmete rakendamiseni;
- 5) nakkushaiguste tõrje korraldamise ja valmisoleku nõuded piiripunktides, sealhulgas rahvusvaheliste tervise-eeskirjade ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2371 rakendamise nõuded.

(2) Terviseseisundit kinnitav tõend on tervishoiuteenuse osutaja või muu pädeva asutuse väljastatud isikustatud dokument, mis tõendab nakkushaiguse läbipõdemist, negatiivset testitulemust, immuniseerimist või meditsiinilist vastunäidustust nakkustõrje meetmete järgimiseks. Tõendil esitatakse andmed järgnevas koosseisus:

- 1) patsiendi üldandmed;
- 2) terviseandmed, sealhulgas nakkushaiguse läbipõdemise andmed, negatiivne testitulemus, immuniseerimise andmed, meditsiiniline vastunäidustus nakkustõrje meetmete järgimiseks;
- 3) tõendi väljastanud tervishoiuteenuse osutaja andmed.

(3) Rahvusvaheliseks liikluseks avatud lennujaama, sadama ja raudteejaama pidaja ning piiripunkti valdaja tagab nakkushaiguste tõrje valmisoleku vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud nõuetele ning teeb nakkushaiguste leviku tõkestamisel koostööd Terviseametiga.

(4) Politsei- ja Piirivalveamet ning Maksu- ja Tolliamet teevad nakkushaiguste piiriülese leviku tõkestamisel koostööd Terviseametiga, tagades oma pädevuse piires käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud nõuete täitmise riigipiiri ületavate inimeste ja kaupade suhtes.

(5) Kui välismaalane, kellel ei ole Eestis elamisloa ega elamisõigust, ei täida käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamise nõudeid või keeldub kohustuslikust terviseuuringust, võib Politsei- ja Piirivalveamet ohu tõttu rahvastiku tervisele tema riiki sisenemise tõkestada. Sisenemise tõkestamisele ja inimese piiripunktis viibimisele kohaldatakse riigipiiri seadust, väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seadust ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1–52).

(6) Terviseametil, Maksu- ja Tolliametil ning Politsei- ja Piirivalveametil on õigus töödelda inimese ees- ja perekonnanime, isikukoodi või sünniaega, kontaktandmeid, reisiandmeid ja terviseseisundit puudutavaid andmeid, mis on vajalikud eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks riigipiiril ning nakkusohutlike inimeste tuvastamiseks.

(7) Terviseametil ning Maksu- ja Tolliametil on õigus töödelda kauba või materjali, selle saatja, saaja ja päritolu kohta andmeid, mis on vajalikud eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks riigipiiril ning nakkusohutliku kauba või materjali tuvastamiseks.

7. peatükk

Nakkushaiguste tõrje meetmed

§ 29. Nakkushaiguste tõrje nõuded

(1) Nakkushaiguse, eriti ohtliku nakkushaiguse ja eriti ohtliku nakkushaiguse tunnustele vastava nakkushaiguse levikust tuleneva ohu teeb kindlaks Terviseamet talle laekuvate epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel.

(2) Nakkushaiguste tõrje nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Määruses sätestatakse:

- 1) nakkuskandlusega, nakkusohtliku, nakkushaigusega ja nakkuskahtlusega inimese nakkusohutu käitumis- ning nakkuse edasikandumise vältimise nõuded;
- 2) nakkushaiguse koldes rakendatavad tõrjemeetmed ja nakkusohutuse nõuded;
- 3) nakkuskahtlusega inimese suhtes rakendatavad tõrjemeetmed ja tervise jälgimise korraldus;
- 4) immuniseerimine ja ennetav ravi.

§ 30. Isikuandmete töötlemine nakkusohu hindamisel ja nakkushaiguse leviku tõkestamisel

(1) Terviseametil on õigus nõuda ja töödelda tervishoiuteenuse osutajatelt, laboritelt, ministeeriumitelt ja nende valitsemisala asutustelt ning teistelt asjaomastelt isikutelt ja asutustelt rahvastiku tervisele suunatud ohu või ohukahtluse tuvastamiseks, hindamiseks ja maandamiseks vajalikke andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja eriliigilisi isikuandmeid.

(2) Terviseamet võib nakkushaigusega, nakkusohtliku, nakkuskahtlusega, nakkuskandlusega inimese ja uuringu kontrollgruppi kuuluva terve inimese kohta töödelda järgmisi andmeid:

- 1) üldandmed;
- 2) muud andmed, sealhulgas sünnikoht, viibimiskoht Eestis, Eestis viibitud aeg, välisriigis viibimise andmed, haridus, amet, töökoht või õppeasutus, rahvus ja sotsiaal-majanduslik seisund;
- 3) terviseandmed, sealhulgas diagnoosi andmed, haigestumise andmed, hospitaliseerimise andmed, nakatumise asjaolud ja oletatav levikutee, riskirühma kuuluvus, raviandmed, immuniseerimise andmed, raseduse andmed, testimise põhjus, saatekirja andmed, laboratoorsete uuringute ja analüüside andmed ja muud terviseseisundi ja raviga seotud asjakohased andmed;
- 4) surma andmed, sealhulgas surma kuupäev ja põhjus;
- 5) tervishoiuteenuse osutaja andmed, sealhulgas perearsti ja perearsti nimistusse kuulumise andmed.

(3) Terviseamet võib nakkuskahtlusega inimese väljaselgitamiseks ja temaga ühenduse võtmiseks edastada nakkushaigusega inimese ees- ja perekonnanime, isikukoodi või sünniaja ning nakkusohtliku aja andmed isikule või asutusele, kelle tegevuskohas või kelle korraldatud tegevuses nakkushaigusega inimene nakkusohtlikul ajal viibis või osales või kellega ta vahetult kokku puutus, kui see on vajalik epidemioloogilise uuringu tegemiseks ja nakkushaiguse leviku tõkestamiseks.

(4) Terviseameti pöördumise korral edastab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isik või asutus Terviseametile viivitamata talle teadaolevad võimaliku nakkuskahtlusega inimese järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumisel sünniaeg ja kontaktandmed;
- 2) vajaduse korral eestkostja andmed.

§ 31. Karantiini kehtestamine ja lõpetamine

(1) Eriti ohtliku nakkushaiguse või eriti ohtliku nakkushaiguse tunnustele vastava nakkushaiguse epideemilise leviku korral võib Vabariigi Valitsus kehtestada korraldusega karantiini, määraes karantiinis viibimise perioodi.

(2) Karantiin on nakkusohtliku inimese, nakkusohtliku inimesega kokku puutunud või nakkuskahtlusega inimese liikumisvabaduse, tegevuste või teenuste osutamise piirang, samuti kauba ja sõiduki liikumise piirang eesmärgiga ennetada ja tõrjuda nakkushaiguse leviku ohtu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antavas Vabariigi Valitsuse korralduses võib teha erandeid karantiini rakendamises järgmistest kriteeriumidest lähtuvalt:

- 1) inimese erivajadus või terviseseseisund;
- 2) inimese vanus;
- 3) terviseseseisundit kinnitava tõendi olemasolu;
- 4) inimese reisi eesmärgist tulenev põhjus;
- 5) hariduslikud, perekondlikud, töö või tegevuse iseloomust tulenevad vajadused, sealhulgas riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevusest tulenevad vajadused;
- 6) ülekaalukas ühiskondlik või riiklik huvi, sealhulgas riigi sõjalise kaitse, siseturvalisuse või välissuhtlusega seotud vajadused;
- 7) elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamine;
- 8) õigusaktide alusel kehtestatud või Terviseameti heakskiidetud riskide maandamise meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks on rakendatud;
- 9) rahvusvaheline kauba- ja reisijatevedu.

(4) Konkreetse inimese, inimeste rühma, asutuse või piiratud territooriumi suhtes, kui see on vältimatult vajalik eriti ohtliku nakkushaiguse või eriti ohtliku nakkushaiguse tunnustele vastava haiguse leviku tõkestamiseks, võib Terviseamet kehtestada karantiini haldusaktiga kuni 30 kalendripäevaks kohaldades vajaduse korral käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud erandeid.

(5) Terviseamet võib käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud karantiini tähtaega haldusaktiga pikendada, kui karantiini kehtestamise aluseks olevad asjaolud püsivad ning meetme rakendamine on jätkuvalt vältimatult vajalik nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Karantiini tähtaega võib korruga pikendada kuni 30 kalendripäeva võrra.

(6) Kui Vabariigi Valitsus kehtestab käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel karantiini, mis kattub Terviseameti poolt lõike 4 alusel kehtestatud karantiiniga, kohaldatakse Vabariigi Valitsuse korralduses sätestatud.

(7) Karantiini lõpetab haldusorgan, kes selle kehtestas, kui nakkushaiguse levik on tõkestatud, nakkushaiguse tõrje nõuded on täidetud või nakkushaigus ei vasta enam eriti ohtliku nakkushaiguse tunnustele.

(8) Terviseametil on karantiini kehtestamiseks ja rakendamises ning tervishoiuteenuse osutajal karantiini rakendamises õigus töödelda järgmisi isikuandmeid:

- 1) inimese üldandmed;
- 2) terviseseseisundit puudutavaid andmeid, kui see on vajalik käesolevas paragrahvis sätestatud eesmärkide täitmises.

§ 32. Nakkushaiguse puhangu ja epideemilise leviku tõkestamine

(1) Nakkushaiguse puhangu ja epideemilise leviku ohu või esinemise korral võib Terviseamet nakkushaiguse leviku tõkestamiseks haldusaktiga:

- 1) kohustada haiglat ja väljaspool kodu osutatavat ööpäevaringset sotsiaalteenust osutavat teenuseosutajat kehtestama külastuspiirangu;
- 2) nõuda desinfitseerimise, desinsektseerimise või kahjuritõrje korraldamist asutuses, ettevõtte tegevuskohas või nakkusohuga seotud piiritletud territooriumil;
- 3) nõuda tervishoiuteenuse osutajalt terviseuuringu ja nakkushaiguse diagnoosimise korraldamist;
- 4) kohustada inimesi, kes asuvad haiguskoldes või piirkonnas, kus on oht haiguskolde tekkimiseks läbima terviseuuringut nakkushaiguse diagnoosimiseks;
- 5) peatada ajutiselt õppe- ja kasvatustegevus koolis, lastehoius ja lasteaias, teenuse osutamine sotsiaalteenust osutavas asutuses, juriidilise isiku tegevus või majandus- ja kutsetegevus ettevõtte tegevuskohas, kui see on vältimatult vajalik nakkushaigusest tingitud olulise ohu tõrjumiseks;
- 6) kohustada asutust, asutuse pidajat või isikuid järgima nakkushaiguse tõrje meetmeid ja järgima ettevaatusabinõusid nakkushaiguse koldes või selle vahetus läheduses;
- 7) keelata avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise või näha ette nende pidamisele ja korraldamisele täpsemaid nõudeid.

(2) Terviseametil on õigus haldusakti andmisel kohaldada käesoleva seaduse § 31 lõikes 3 nimetatud erandeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 5 ja 7 nimetatud meetet kohaldatakse kuni 30 kalendripäeva. Terviseamet võib nakkusohu püsides pikendada meetme kehtivust kuni 30 kalendripäeva kaupa.

(4) Inimesel on õigus käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud terviseuuringust keelduda. Terviseuuringust keeldunud inimese suhtes võib Terviseamet nakkushaiguse leviku tõkestamise eesmärgil kohaldada karantiini, kuni terviseuuringu läbimiseni või Terviseameti hinnangul nakkusohu möödumiseni.

(5) Haridusasutuse ja sotsiaalteenust osutava asutuse pidaja võib nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ajutiselt peatada osaliselt või täielikult asutuse tegevuse või sulgeda asutuse, kooskõlastades selle Terviseametiga ja pidades temaga nõu meetmete rakendamise üle. Asutuse tegevust ei või täielikult peatada ega asutust sulgeda, kui nakkushaigusest tingitud ohtu on võimalik tõkestada muude meetmetega.

(6) Terviseametil on puhangu, epideemilise leviku või muu nakkushaigusest tingitud olulise ohu korral õigus epidemioloogilise uuringu käigus korraldada inimese nõusolekul temalt bioloogilise materjali võtmist nakkushaiguse või nakkusallika tuvastamiseks.

§ 33. Eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamine

(1) Eriti ohtliku nakkushaiguse või eriti ohtliku nakkushaiguse tunnustele vastava nakkushaiguse esinemise, puhangu, epideemilise leviku ohu või epideemilise leviku korral võib Terviseamet nakkushaiguse leviku tõkestamiseks anda haldusakti käesoleva seaduse § 32 lõikes 1 nimetatud meetmete kohaldamiseks.

(2) Käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktides 5 ja 7 nimetatud meetet kohaldatakse kuni 30 kalendripäeva või kuni Vabariigi Valitsuse määruse jõustumiseni samas küsimuses. Terviseamet võib nakkusohu püsides pikendada meetme kehtivust kuni 30 kalendripäeva kaupa.

(3) Vabariigi Valitsus võib määrusega kehtestada isikutele ja nende tegevusele meetmeid, piiranguid ja nõudeid kui see on vältimatult vajalik eriti ohtliku nakkushaiguse või eriti ohtliku

nakkushaiguse tunnustele vastava nakkushaiguse epideemilise leviku või selle ohu tõkestamiseks.

(4) Vabariigi Valitsus võib käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel antavas määruses kehtestada füüsilisele isikule järgmisi meetmeid, piiranguid ja nõudeid:

- 1) nõuda suure nakkusohuga piirkonnast saabumisel riigipiiri ületamise järel andmete esitamist reisimise, viibimiskoha ja kontaktandmete kohta;
- 2) kehtestada liikumisvabaduse piiranguid, sealhulgas keeldu osaleda tegevuses või korraldada tegevust, mis on seotud avalikkusele mõeldud kaupade ja teenuste pakkumisega või toimub avalikus kohas, sealhulgas sporditegevus, haridus, täienduskoolitus, täiendusõpe, huvitegevus, huviharidus, noorsootöö, meelelahutus, vaba aja tegevus, kultuuriüritus, toitlustus-, teenindus- ja kaubandusettevõtte tegevus, riigi ja kohaliku omavalitsuse pakutav avalik teenus, avalik koosolek, avalik üritus, jumalateenistus või muu avalik usuline talitus;
- 3) keelata või piirata avaliku koosoleku, avaliku ürituse, jumalateenistuse või muu avaliku usulise talituse pidamist üksnes juhul, kui osalejate arvu, toimumiskoha, ajavahemiku või muude tingimuste piiramine ei ole nakkushaiguse leviku tõkestamiseks piisav;
- 4) kehtestada nakkusohutuse ettevaatusabinõud;
- 5) nõuda terviseseisundit kinnitava tõendi ja isikusamasuse tuvastamist võimaldava dokumendi esitamist;
- 6) nõuda terviseuuringu tegemist ja uuringumaterjali edastamist eriti ohtliku nakkushaiguse tuvastamiseks;
- 7) täita muid asjakohaseid nõudeid, mis aitavad kaasa eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamisele ja on vältimatult vajalikud rahva tervise kaitseks ja tervishoiuteenuse osutajate toimepidevuse tagamiseks ning on käesoleva lõike punktides 1–6 nimetatud meetmetega samalaadsed või nendega võrreldava eesmärgiga.

(5) Vabariigi Valitsus võib määrusega kehtestada käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 2 sätestatud tegevuse eest vastutavale isikule järgmisi meetmeid, piiranguid ja nõudeid:

- 1) piirata tegevust, sealhulgas nõuda tegevuse eest vastutavalt isikult isikute piirarvu järgimist ning nõuded tegevuse kellaajale ja tegevuse asukoha täitvusele;
- 2) peatada vastutava isiku tegevus, sealhulgas kehtestada asutuse või ettevõtte külastuspiirang, kui käesoleva lõike punktis 1 ja 3–6 nimetatud nõuete rakendamine ei ole nakkushaiguse leviku tõkestamisel osutunud piisavaks;
- 3) nõuda tegevuse eest vastutavalt isikult, et tegevuskohas asuvad inimesed täidavad nakkusohutuse ettevaatusabinõusid;
- 4) nõuda desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmist vastavalt juhistele;
- 5) kohustuse kontrollida enne isiku tegevuses osalema lubamist tema vastavust kehtestatud nõuetele, kontrollida terviseseisundit kinnitava tõendi ehtsust ja kehtivust ning tuvastada selle esitaja isikusamasus;
- 6) nõuda nakkusohutuse ettevaatusabinõuete järgimist;
- 7) täita käesoleva paragrahvi lõike 4 punkti 7 kohaseid nõudeid, mis on käesoleva lõike punktides 1–6 nimetatud meetmetega samalaadsed või nendega võrreldava eesmärgiga.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel antavas Vabariigi Valitsuse määruses võib teha käesoleva seaduse § 31 lõikes 3 nimetatud erandeid.

(7) Kui isik keeldub käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 5 nimetatud terviseuuringust, on Terviseametil õigus kohaldada tema suhtes käesolevas seaduses sätestatud karantiini.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel antavas Vabariigi Valitsuse määruses nimetatakse tervisetõendi liigid ja tõendite andmekoosseisud ning eriti ohtliku nakkushaiguse tuvastamiseks tehtava terviseuuringu liigid.

(9) Eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks kehtestatud meetmete, piirangute ja nõuete tagamiseks ja kontrollimiseks on isikul või asutusel õigus töödelda järgmisi isikuandmeid:

- 1) isiku üldandmed;
- 2) tervise seisundit puudutavaid andmeid.

§ 34. Haldusmenetluse erisused

(1) Käesoleva seaduse § 31 lõigete 1 ja 4, § 32 lõike 1 ning § 33 lõike 1 alusel kehtestatud haldusakti võib avaldada massiteabevahendis, kohaldamata haldusmenetluse seaduse § 31 lõike 1 punkte 1 ja 2 ning sama seaduse §-i 40.

(2) Massiteabevahendis avaldatav haldusakt saadetakse viivitamata avaldamisele Riigi Teatajas.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viisil avaldatud haldusakt hakkab kehtima selle teatavaks tegemisel vahetule adressaadile või selle avaldamisel massiteabevahendis, kui haldusaktis eneses ei sätestata teist tähtaega.

(4) Käesoleva seaduse § 3 lõikes 5, § 28 lõikes 1, § 29 lõikes 2 ja § 33 lõikes 3 nimetatud määruse varaseim jõustumise aeg võib olla järgmisel päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist, kui see on nakkushaiguse tõrjeks vältimatult vajalik ning ilma selleta muutuks eesmärgi saavutamine võimatuks või kahjustuks oluliselt.

8. peatükk

Riiklik ja haldusjärelevalve

§ 35. Riiklik ja haldusjärelevalve ning sunniraha

(1) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teeb Terviseamet, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Riiklikku järelevalve tegija võib ettekirjutuse tähtajaks täitmata jätmise korral rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha igakordse kohaldamise ülemmäär füüsilise isiku suhtes on 2400 eurot ja juriidilise isiku suhtes 30 000 eurot.

§ 36. Riikliku järelevalve erimeetmed

(1) Käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemisel võib haldusorgan ja kaasatud korrakaitseorgan kohaldada korrakaitse seaduse §-des 26, 30–32, 44–45 ja 49–52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.

(2) Politsei võib kohtumääruse alusel või inimese raviarsti ettepanekul nakkushaigusega inimese korrakaitse seaduse §-s 46 sätestatud korras kinni pidada, et toimetada ta haiglasse tahtest olenematu ravi kohaldamiseks.

§ 37. Terviseameti poolt korrakaitseorgani kaasamine

(1) Terviseamet võib nakkushaiguse epideemilise leviku tõkestamiseks kaasata oma ülesannete täitmisse muu korrakaitseorgani sel juhul ja nii kaua, kui ta ei saa ise õigel ajal või piisavalt tulemuslikult neid ülesandeid täita.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kaasatud korrakaitseorganil on ülesande täitmisel Terviseameti volitused ulatuses, mille täitmisse ta kaasati.

(3) Terviseameti ülesannete täitmisse kaasatud korrakaitseorgan võib töödelda isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, vastavalt ülesandele, milleks täitmisse ta kaasati.

(4) Terviseamet tagab käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kaasatud korrakaitseorgani ametnikule või töötajale ülesande täitmiseks vajaliku väljaõppe.

(5) Kui Terviseamet kaasab ülesannete täitmisse Politsei- ja Piirivalveameti, võib Politsei- ja Piirivalveamet ülesannete täitmisel lisaks käesoleva seaduse § 31 lõikes 4 ja § 32 lõikes 1 sätestatud meetmetele kohaldada vahetut sundi või isiku kinni pidamist.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisse korrakaitseorgani kaasamise tingimused ja korra, sealhulgas kulude hüvitamise korra, kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

9. peatükk

Vastutus

§ 38. Nakkushaiguste tõrje ja nakkusohtliku materjali käitlemise nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 14 või §-s 29 sätestatud või nende alusel kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 39. Karantiin nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse § 31 alusel kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 40. Nakkushaiguse leviku tõkestamise nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse § 32 või § 33 alusel kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 41. Teabe esitamise kohustuse rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-des 12, 14, 15 ja 30 sätestatud teabe, uuringuandmete või uuringumaterjali tähtaegse esitamata jätmise või valeandmete esitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 130 000 eurot.

§ 42. Immuniseerimise nõuete rikkumine

(1) Tervishoiuteenuse osutaja poolt käesoleva seaduse §-s 20 lõikes 2 sätestatud nõuete rikkumise eest, kui sellega kaasnes oht inimese elule või tervisele või nakkushaiguse levikuks – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 43. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 33–37 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Terviseamet.

(2) Käesoleva seaduse §-des 33 ja 34 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on ka Politsei- ja Piirivalveamet, kui ta on kaasatud Terviseameti ülesannete täitmisse.

10. peatükk Rakendussätted

1. jagu

Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 44. Alusharidusseaduse muutmine

Alusharidusseaduse § 43 lõike 3 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) eluruumi kasutava täisealise isiku tõend tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse alusel, kui lastehoiu tegevus toimub eluruumides;“.

§ 45. Euroopa Liidu kodaniku seaduse muutmine

Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 52⁷ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Põhjendatud kahtluse korral, et inimene on nakkuskahtlusega inimene seoses eriti ohtliku nakkushaigusega nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 3 lõike 2 punkti 4 tähenduses, võib rahvastiku tervise kaitseks Euroopa Liidu kodaniku või tema perekonnaliikme viibimis- või elamisõigust piirata kuni ohu väljaselgitamiseni, kuid kõige kauem kolme kuu jooksul inimese Eestisse saabumise päevast arvates. Nakkushaigused, mis ilmnevad pärast kolme kuu möödumist inimese Eestisse saabumise päevast arvates, ei ole väljasaatmise põhjused.“

(2) Selleks et veenduda, et inimene ei ole nakkusohtlik seoses eriti ohtliku nakkushaigusega nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 3 lõike 2 punkti 4 tähenduses, võib kolme kuu

jooksul Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme Eestisse saabumise päevast arvates nõuda inimeselt terviseuuringu läbimist. Terviseuuring tehakse inimesele tasuta.“.

§ 46. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmise ning kehtetuks tunnistamine

1) seaduse §-i 8 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

„(2²) Tervishoiuteenuse osutajal on õigus piiratud teovõimega isikut immuniseerida, kui seaduslikku esindajat on immuniseerimisest teavitatud ja ta ei ole immuniseerimisest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis keeldunud, võttes sealjuures arvesse võlaõigusseaduse § 766 lõikes 4 sätestatut.“;

2) nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus (RT I, 09.01.2025, 14) tunnistatakse kehtetuks.

§ 47. Ravimiseaduse muutmise

Ravimiseaduse § 84 lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Retseptiravimite reklaami keeldu ei rakendata vaksineerimise edendamisele suunatud kampaaniatele, mis on eelnevalt Ravimiametiga kooskõlastatud.“.

§ 48. Rahvatervishoiu seaduse muutmise

Rahvatervishoiu seaduse § 28 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tuberkuloosiregister on andmekogu, mida peetakse tuberkuloosi nakatumise ja tuberkuloosijuhtude registreerimiseks, tuberkuloosi seireks ja haigestumise ennetamiseks, tuberkuloosi nakatumise ja haigestumise, tuberkuloosi levimuse ja tuberkuloosihaigete elumuse analüüsimiseks, tervishoiuteenuste ja tuberkuloositõrje korraldamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks, diagnostika ja ravikäsitluse hindamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö, sealhulgas epidemioloogiliste uuringute tegemiseks.

(2) Tuberkuloosi nakatumise ja haigestumise juhte nii enne kui ka pärast surma diagnoosival ning tuberkuloosihaiget ravival tervishoiuteenuse osutajal ja riikliku ekspertiisiasutuse kohtuarstlikul eksperdil on kohustus esitada andmed tuberkuloosiregistrile.“.

§ 49. Riigi Teataja seaduse muutmise

Riigi Teataja seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Riigi Teataja väljaandja võib koostada ja avaldada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata Riigi Teatajas avaldatavate aktide terviktekste.“;

2) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 2³ järgmises sõnastuses:

„(2³) Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 31 lõike 1 alusel antav korraldus ning sama seaduse § 34 lõikes 4 nimetatud määrus, milles sisalduvad meetmed, piirangud ja nõuded karantiini kehtestamiseks ning nakkushaiguse epideemilise leviku tõrjeks, esitatakse avaldamiseks viivitamata.“;

3) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 6³ järgmises sõnastuses:

„(6³) Käesoleva paragrahvi lõikes 2³ nimetatud määrus ja korraldus avaldatakse hiljemalt Riigi Teatajale esitamisele järgneval päeval.“.

§ 50. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 45⁴ lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) ta esitab tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta ning läbib edaspidi tervisekontrolli vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“;

2) paragrahvi 45¹³ lõike 1 punkt 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„10) ta esitab tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta ning läbib edaspidi tervisekontrolli vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele;“;

3) paragrahvi 45¹³ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui asendushooldusteenust osutatakse last vahetult kasvatava isiku eluruumides, peab last vahetult kasvatava isikuga ühist eluruumi kasutav täisealine isik esitama tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta ning läbima edaspidi tervisekontrolli vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“;

4) paragrahvi 84 täiendatakse lõigetega 3¹ ja 3² järgmises sõnastuses:

„(3¹) Perearst teeb toetatud elamise teenust, kogukonnas elamise teenust, päeva- ja nädalahoiuteenust või ööpäevaringset erihooldusteenust saama suunatud isiku tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes, kui teenuseosutaja on seda nõudnud.

(3²) Perearst teeb teenuseosutajale teatavaks isiku terviseuuringute tulemused ja tervisekontrolli otsuse.“;

5) paragrahvi 152 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Turvakoduteenuse, suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse või asendushooldusteenuse osutamise tegevusloa taotlemise korral esitab taotleja lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatule turvakodus teenust vahetult osutava isiku, lapsehoidja, perevanema või kasvataja tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“;

6) paragrahvi 152 lõike 5 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lapsehoidja või perevanemaga ühist eluruumi kasutava täisealise isiku tervisetõend tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“;

7) paragrahvi 152 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Igapäevaelu toetamise teenuse, töötamise toetamise teenuse, toetatud elamise teenuse, kogukonnas elamise teenuse, päeva- ja nädalahoiu teenuse ning ööpäevaringse erihoiduste teenuse osutamise tegevusloa taotlemise korral esitab taotleja lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmetele tegevusjuhendaja tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“.

§ 51. Tervisekassa seaduse muutmine

Tervisekassa seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „vaktsiinikahjude hüvitamine“ sõnadega „ravimite hankimine“;

2) paragrahvi 2 lõiget 2 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) hangib vajaduse korral riigieelarve vahendite eest ravimeid, mis on vajalikud eriti ohtliku nakkushaiguse levikust põhjustatud rahvastiku tervist ohustava hädaolukorra, sealhulgas epideemia või muu hädaolukorra, tõrjeks ja tõrjeks valmisoleku tagamiseks, valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul ning korraldab enda hangitud ravimite sissevedu, ladustamist, säilitamist, külmahela toimimist, transporti ja väljastamist tervishoiuteenuse osutajale, hulgimüüjale või apteegile rakendamata ravimiseaduses sätestatud juurdehindluse regulatsiooni.“;

3) paragrahvi 4 lõike 1 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Tervisekassal on õigus ebaõigesti või põhjendamatult väljamakstud summa tagasi nõuda, pidada kinni järgmiste perioodide väljamaksetest või nõuda ebaõigesti või põhjendamatult väljastatud või kasutatud ravimite eest kahju hüvitamist.“;

4) paragrahvi 12 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2⁸ järgmises sõnastuses:

„2⁸) teeb valdkonna eest vastutavale ministrile ettepaneku Tervisekassa hangitavate nakkushaiguste ravimite loetelu kehtestamiseks või muutmiseks;“.

§ 52. Toiduseaduse muutmine

Toiduseaduse § 28 tunnistatakse kehtetuks.

§ 53. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 534 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Esialgse õiguskaitse rakendamise taotluse nakkushaige tema nõusolekuta haiglasse paigutamiseks ja talle haiglaravi kohaldamiseks ning samuti esialgse õiguskaitse rakendamise tähtaja pikendamise taotluse, võib esitada ka isiku raviarst“;

2) paragrahvi 539 lõiget 1 ja § 540 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „linna valitsuse“ sõnadega „või isiku raviarsti“.

§ 54. Vereseaduse muutmine

Vereseaduses §-s 13 asendatakse tekstiosa „§-s 14“ tekstiosaga „§-s 25“.

§ 55. Veterinaarseaduse muutmine

Veterinaarseaduse § 2 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

2. jagu Seaduse jõustumine

§ 55. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2028. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 46 punkt 1 jõustub 2027. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, ”....” ..... 2026. a

Algatab Vabariigi Valitsus ..... 2026. a

(allkirjastatud digitaalselt)